

# Dziennik urzędowy

## OBWODU ZAMOYSKIEGO.

№ 6.

Zamość, dnia 1. maja 1916.

Rok 2.

**Treść:** 1. Dar, 2. Roboty przy uprawie pól i żniwach, 3. Zakupno ziemniaków przez „Miles“, 4. Prowadzenie rejestrów stanu (ksiąg metrykalnych), 5. Podróże do Niemiec z Obszaru okupowanego, 6. Podróże do obszarów wojennych, zniesienie przymusu paszportowego dla świadków wezwanych przez sąd, 7. Uregulowanie wywozu jaj z Polski, 8. Środki zaradcze przeciw podbijaniu cen, 9. Posady kolejowe, 10. Zasiłki na utrzymanie i pobory pensyjne dla obco-krajowców w zajętych obszarach Królestwa Polskiego, 11. Ochrona lasów przed kornikami, 12. Rachuba czasu w lecie roku 1916.

E. №. 6533 ex 1916.

### 1. D A R

Pan Władysław Prüffer, plenipotent J. W. Pana Maurycego hr. Zamoyskiego, ofiarował wspaniałomyślnie na skutek mej interwencji drzewo na budowę trzech budynków szkolnych w obwodzie.

Wyrażam na tem miejscu szlachetnemu ofiarodawcy najserdeczniejsze podziękowanie Komendy obwodowej oraz ludności za czyn ten godny naśladowania i spodziewam się, że znajdą się dalsi dobrodzieje dla zacnego celu popierania szkolnictwa w obwodzie, dotychczas tak bardzo upośledzonego.

E. №. 6648 ex 1916.

**2. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 3 kwietnia 1916, dotyczące robót przy uprawie pól i żniwach.**

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywil-

nej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

### Artykuł I.

#### Przymus gospodarstwa rolnego.

Kto rozporządza gruntem rolnym, winien ten grunt należycie uprawić i dbać o racjonalne zużytkowanie zbioru.

### Artykuł II.

#### Komisye gospodarskie.

### § 1.

Cel i uprawnienia.

Dla rychłego i celowego zabezpieczenia



robót polnych ustanawia się komisye gospodarskie.

Obowiązkiem ich jest:

1. stwierdzić ilość istniejących środków do prowadzenia gospodarstwa i sił roboczych i ustalić niepokryte zapotrzebowanie tychże;

2. dostarczyć sił roboczych i środków do prowadzenia gospodarstwa dla tych gruntów, które nie mogą być zagospodarowane własnymi siłami przedsiębiorstwa, do którego należą;

3. zabezpieczyć gospodarstwo rolne na gruntach opuszczonych lub nie zagospodarowanych.

Urząd członka komisji gospodarskiej jest honorowym i nie można się od niego uwolnić.

## § 2.

### S k ł a d k o m i s y j i.

Dla każdej gminy ustanawia się z reguły jedną komisję gospodarską. Komendant obwodu może połączyć kilka gmin w obszar jednej komisji.

Każda komisja składa się z pięciu do siedmiu członków, zamieszkałych w jej obszarze urzędowym.

Komendant obwodu mianuje członków komisji, a na ich wniosek przewodniczącego.

O ustąpieniu członka winna komisja natychmiast donieść Komendantowi obwodu, celem zamianowania innego członka.

Komendant obwodu nadzoruje czynność komisji gospodarskich, może rozwiązać komisję, które nie dopełniają swych obowiązków, składać z urzędu członków komisji i zastępować ich innymi. Przeciw takim zarządzeniom Komendanta obwodu niema odwołania.

## § 3.

### U c h w a ł y.

Komisję gospodarską zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby; do powzięcia uchwały potrzebna jest obecność więcej niż połowy

członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Jeżeli się takiej większości nie osiągnie, lub w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Uchwały wciąga się do protokołu, odpis protokołu przedkłada się Komendantowi obwodu.

Jeżeli nie można zwołać komisji na czas, winien przewodniczący wydać w nagłych wypadkach potrzebne zarządzenia i donieść o tem komisji na następnem posiedzeniu.

## Artykuł III.

### Gospodarstwo rolne.

## § 4.

### Wzajemna pomoc w gminie.

Zapotrzebowanie rolniczych sił roboczych należy przedewszystkiem pokryć dobrowolną pomocą.

O ile to nie jest możliwem, winna komisja gospodarska przydzielić potrzebne siły robocze. Wszystkie osoby płci męskiej lub żeńskiej osiadłe w gminie, muszą na zarządzenie komisji gospodarskiej wykonywać roboty polne w gminie.

Uwolnieni od tego obowiązku są:

1. duszpasterze, lekarze, akuszerki i osoby pozostające w służbie publicznej lub zajęte przy pielęgnowaniu chorych;

2. osoby, które z powodu swego stanu zdrowia nie nadają się do robót rolnych, o które chodzi;

3. samoistni gospodarze i ich służba, o ile zatrudnieni są we własnem gospodarstwie robotami tego samego rodzaju;

4. posiadacze rolnych, przemysłowych lub innych przedsiębiorstw oraz ich pomocnicy, o ile są niezbędni do utrzymania w ruchu przedsiębiorstwa.

## § 5.

Siły pociągowe, maszyny i narzędzia.

Komisja gospodarska rozstrzyga, jakie siły



pociągowe, maszyny lub narzędzia są zbędne w danym przedsiębiorstwie gospodarskim i może zarządzić, aby użyczono tychże innemu przedsiębiorstwu w tej samej gminie, które potrzebuje ich pomocy.

§ 6.

**Pomoc między różnymi gminami.**

Komendant obwodu może zarządzić, aby zbędnych w jednej gminie sił roboczych lub pociągowych, maszyn i narzędzi użyczono potrzebującym ich pomocy przedsiębiorstwom z innej gminy.

§ 7.

**W y n a g r o d z e n i e.**

Robocizny i dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi, są z reguły bezpłatne.

Osobom, które żyją z zarobku dziennego lub tygodniowego, lub których utrzymanie zależy od zarobku, przysługuje zapłata, którą wyznacza Komendant obwodu. Komendant obwodu oznacza także wynagrodzenie, które należy wypłacić w wypadkach godnych uwzględnienia za dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi.

Osoby, które mają roszczenie do zapłaty i inwentarze żywe i martwe, za których dostarczenie należy się wynagrodzenie, winny być użyte w miarę możliwości na takich posiadłościach, których właściciele, posiadacze lub użytkownicy rozporządzają środkami na wypłatę robocizny lub wynagrodzenia.

§ 8.

**Zarząd przymusowy.**

Grunta opuszczone oddaje komisja gospodarska osobom godnym zaufania (zarządcom przymusowym) w celu uprawy i użytkowania. Zarządcami przymusowymi mogą być także gminy lub inne korporacje. Większe obszary, których w ten sposób nie można zużytkować, bierze Komenda obwodowa w zarząd przymusowy na rachunek c. i k. Zarządu wojskowego.

Zarząd przymusowy kończy się z chwilą zebrania plonów. Zarządcom przymusowym przypada pełny dochód z gruntu; ponoszą jednak wszystkie wydatki połączone z gospodarstwem rolnem.

Grunta nie uprawione jeszcze 15. kwietnia 1916, jeżeli nie zabezpieczono ich racjonalnej późniejszej uprawy, mogą być uprawione przez Komendę obwodową na rachunek właściciela, lub oddane w zarząd przymusowy w miarę postanowień tego paragrafu.

§ 9.

**Obowiązki wobec posiadaczy gruntu.**

Jeżeli osoba, której przysługuje prawo dysponowania opuszczonym gruntem (posiadacz), powróci w czasie istnienia zarządu przymusowego (§ 8), winien zarządca przymusowy dostarczyć mu ze zbiorów gruntu plonów w naturze, w ilości niezbędnej do wyżywienia aż do przyszłorocznych żniw. Posiadacz gruntu natomiast obowiązany jest współpracować w przedsiębiorstwie rolnem; wynagrodzenie za to przysługuje mu tylko o tyle, o ileby inaczej jego utrzymanie było zagrożone.

Obowiązek wyżywienia rozciąga się—o ile wydatność gruntu starczy—także na niezaopatrzonych członków rodziny posiadacza; ci ostatni obowiązani są również do współpracy, o ile są zdolni do pracy.

O roszczeniach, wynikających z przepisów tego paragrafu, rozstrzyga Komendant obwodu po wysłuchaniu komisji gospodarskiej; przeciw takim rozstrzygnięciom niema odwołania.

**Artykuł IV.**

**Postanowienia wykonawcze i końcowe.**

§ 10.

**Sprawozdania z działalności komisji.**

Każda komisja gospodarska winna przedłożyć Komendzie obwodowej do 10. czerwca tabelaryczne zestawienie zużytkowania gruntów w każdej gminie, nadto 1. i 15. każdego mie-



siąca sprawozdanie o stanie uprawy i zasiewów, zaś w czasie żniw o zbiorach.

Formularze tabeli i sprawozdań ustala Jenerał-Gubernatorstwo.

§ 11.

Postanowienia karne.

Kto nie wypełnia oznaczonych w § 1 obowiązków co do swych gruntów, traci na bieżący okres gospodarski prawo używania gruntów, całkiem nieuprawionych lub niedostatecznie uprawionych i pól z nich. Jeżeli niemożność należytej uprawy nie zostanie udowodniona, będzie nadto, stosownie do wielkości gruntu, nałożona grzywna do dwudziestu tysięcy koron lub areszt do jednego roku.

Każde inne przekroczenie tego rozporządzenia lub zarządzenia, wydanego na jego podstawie, tudzież zaniedbywanie obowiązków członka komisji gospodarskiej, karane będzie grzywną do tysiąca koron, w razie niemożności ściągnięcia grzywny aresztem do trzech miesięcy.

Osobom, pobierającym zasiłki z funduszu c. i k. Zarządu wojskowego, mogą być te zasiłki odebrane, jeżeli się wzbraniają użyzyć dobrowolnej lub przepisanej pomocy według §§ 4—6.

Odsiedzenie kary aresztu może być odroczone aż do ukończenia pewnych robót rolnych albo zbiorów.

Rozstrzygnięcia, zarządzenia i orzeczenia karne na podstawie tego paragrafu wydaje Komenda obwodowa.

§ 12.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

*Arcyksiążę Fryderyk*

marszałek polny w. r.

E. №. 5955/98 ex 1916.

**3. OBWIESZCZENIE**

o zakupie ziemniaków przez „MILES“.

Na podstawie rozporządzenia Naczelnego

Wodza Armii M. V. Nr. 27273/P. spółka handlowa „Miles“ jest wyłącznie uprawniona do zakupna i wywozu ziemniaków do Monarchii austro-węgierskiej.

Osoby, upoważnione przez „Miles“ do zakupna są zaopatrzone przez c. i k. Komendę obwodową w legitymacje i mają się zgłosić w c. i k. Komendzie posterunku żandarmerii miejscowości, w której zakupna uskuteczniają.

Ceny, płacone przez pełnomocników „Miles“ nie mogą być niższe niż 4 korony za 100 kg w miejscu produkcji, ani wyższe niż 7 K na stacyi załadowania.

Cena zasadnicza za 1 korzec—280 fun. wynosi K 4,50.

Za przewóz można żądać 10 h od 100 kg za 1 km, najwyżej 3 K, z miejsca produkcji do stacyi załadowania.

Zastępcy „Miles“ muszą zakupić wszelkie ilości ofiarowanych im na sprzedaż ziemniaków pod podanymi powyżej warunkami.

Kupno i sprzedaż ziemniaków w obrębie obwodu nie podlega żadnym ograniczeniom.

Żandarmeria ma popierać energicznie agentów „Miles“, zaś o dostrzeżonych nadużyciach donosić natychmiast Komendzie obwodowej.

E. №. 6581/1 ex 1916.

**4. Prowadzenie rejestrów stanu (ksiąg metrykalnych).**

Według artykułu 6. dziennika urzędowego Komendy obwodowej Nr. 3 z 22. października 1915 powierzono Burmistrzom i Wójtom prowadzenie rejestrów stanu (ksiąg metrykalnych) dla wszystkich niekatolików, zatem przede wszystkim dla żydów i prawosławnych.

Ze względu na doniosłe znaczenie, jakie przedstawia dla ludności uporządkowane i dokładne prowadzenie ksiąg metrykalnych, wzywa się Burmistrzów, Wójtów i Sołtysów, by ogłosili we wszystkich miejscowościach do gminy przynależnych w sposób w miejscu przyjęty, odnoszące się do prowadzenia ksiąg metrykal-



nych postanowienia rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 23. kwietnia 1915, dzień rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce Nr. 9, a mianowicie:

**§ 5. Obowiązek zgłoszenia.**

Każdy wypadek, podlegający wpisowi do metryk, ma być w ciągu ośmiu dni zgłoszony u właściwego prowadzącego metryki. Zgłoszenie winno zawierać wszystkie szczegóły, potrzebne do wypełnienia rubryk przepisanego formularza. Do zgłoszenia wypadku śmierci należy dołączyć poświadczenie oględzin zwłok.

**§ 6. Osoby obowiązane do zgłoszenia.**

Obowiązek zgłoszenia wypadku urodzin ciąży na ślubnym ojcu. Jeżeli ojciec jest nieobecny lub nie może dokonać zgłoszenia, albo jeśli chodzi o dziecko nieślubne, winien dokonać zgłoszenia akuszer lub położna, a gdyby i tych nie było, ta osoba, w której mieszkaniu lub w której domu dziecko się urodziło. Jeżeli nie zachodzi żaden z tych wypadków, obowiązana jest matka spowodować zgłoszenie. Zawarcie małżeństwa winien zgłosić małżonek, w razie przeszkody z jego strony małżonka; jeżeli i ona nie może dopełnić tego obowiązku ojciec, następnie matka małżonka, wreszcie ojciec, a następnie matka małżonki. O wypadku śmierci winien donieść najbliższy krewny, a jeżeli to nie jest możliwe ten, w którego mieszkaniu lub w którego domu zaszedł wypadek śmierci.

E. №. 382 res. ex 1916.

**5. Podróże do Niemiec z obszaru okupowanego.**

Osobom, mającym zamiar udać się z c. i k. Obszaru okupowanego do NIEMIEC, nawet gdy już posiadają przepisany paszport do podróży, jedynie w tym wypadku wolno przekroczyć granicę państwa niemieckiego, gdy mogą wykazać się specjalną przepustką, wystawioną przez zastępcę generalnego sztabu armii w Berlinie.

Wiza niemieckiego zastępstwa dyplomatycznego lub konsularnego, wymagana prócz

tego dla podróży do Niemiec, może być umieszczona na paszporcie dopiero po uzyskaniu powyż wspomnianej przepustki.

E. №. 6300 ex 1916.

**6. Podróże do obszarów wojennych. Zniesienie przymusu paszportowego dla świadków wezwanych przez sąd.**

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 29. stycznia 1916 L. 58867, wydanym w porozumieniu z Naczelnym Wodzem Armii, zarządziło na podstawie § 4. rozporządzenia całego Ministerstwa z d. 17/VIII. 1915, Dz. rozp. № 241 dotyczącego przymusu paszportowego w obszarze wojennym, że wezwanie władzy administracyjnej lub sądowej stanowi dostateczną legitymację do podróży z miejsca zamieszkania (pobytu) aż do miejsca siedziby władzy wzywającej, jeżeli Wójt dotyczącej gminy potwierdzi tożsamość osoby wezwanej na dokumencie wezwania swym podpisem i pieczęcią urzędową, a wezwany dokument ten podpisze.

E. №. 5789 ex 1916.

**7. Uregulowanie wywozu jaj z Polski.**

Zakupno jaj celem zaopatrzenia w żywność ludności cywilnej, wojska i zakładów publicznych, a zwłaszcza sanitarnych, na obszarze Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego nie podlega ŻADNYM OGRANICZENIOM, z wyjątkiem postanowień dla obwodu Dąbrowskiego.

Upoważniona przez austriac. Ministerstwo spraw wewnętrznych Spółka z ogr. odp. dla zakupna towarów, w skróceniu „Miles” zwana, otrzymała aż do dalszego zarządzenia WYŁĄCZNE POZWOLENIE NA WYWÓZ JAJ do Monarchii austro-węgierskiej. Zatem wszystkie certyfikaty wywozowe, wystawione dotąd przez Centralę dla obrotu towarowego, tracą moc z dniem 1. kwietnia 1916.

„Miles” dokonywać będzie zakupów za pośrednictwem stale osiadłych handlarzy jaj, którzy będą zaopatrzeni w odnośne legitymacye,



na zwyczajnych jarmarkach dla obrotów hurtowych, z zachowaniem przepisów policyjno-targowych, oraz przez skupywanie jaj po wsiach.

W każdym razie cena wytyczna, ustalona dla danego obwodu, musi być zachowana.

Ceny te ogłaszać będzie Centrala dla obrotu towarowego w dziennikach co miesiąc. Kontrolę nad handlem i wywozem wykonywać będzie Komenda obwodowa.

Wywóz jaj z obwodu Zamoyskiego do obwodów: Chełm, Hrubieszów i Tomaszów jest zakazany.

E. № 2034 ex 1916

### 8. Środki zaradcze przeciw podbijaniu cen

#### OBWIESZCZENIE.

C. i k. Komenda obwodowa w Zamościu ustaliła dla obwodu Zamoyskiego na czas od 1. do 30. maja 1916 następujące ceny wytyczne. Ceny wytyczne są to ceny, uznane za odpowiednie na podstawie urzędowego zbadania kosztów nabycia towarów oraz zarządu tychże.

Ceny wytyczne mogą być przekroczone jedynie w tym wypadku, gdy sprzedawca zdoła udowodnić wyższe koszty nabycia, atoli i wtedy naraża się sprzedawca na doniesienie o uprzedzenie lichwy żywnościowej. O ileby w poszczególnym przypadku cenę wytyczną obliczono za wysoko w stosunku do rzeczywistych kosztów nabycia i zarządu, sprzedawcy wolno żądać za dany towar jedynie ceny stosownie niższej.

CENY MAKSYMALNE, ustanawione dla niektórych towarów (przeważnie dla artykułów objętych monopolem), nie mogą być pod żadnym warunkiem przekroczone, bez względu na kosztą nabycia i zarządu w poszczególnym wypadku.

Przy artykułach nie wytworzonych w kraju, rozumie się ceny detaliczne loco stacya kolejowa. W miejscowościach odległych od kolei o więcej niż 5 km, podnosi się cena detaliczna o 1 h na funcie przy każdych dalszych 4 km odległości.

| T O W A R Y.                     | Przez Komendę obwodową uznana<br>za odpowiednią cena wytyczna. |   |   |                   |   |    | Uwagi. |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------|---|---|-------------------|---|----|--------|
|                                  | W HANDLU HURTOWNYM                                             |   |   | W HANDLU DROBNYM  |   |    |        |
|                                  | Jednostka<br>wagi                                              | K | h | Jednostka<br>wagi | K | h  |        |
| Mięso wołowe z kośćmi . . . . .  |                                                                |   |   | 1 funt.           | 1 | 50 |        |
| Mięso wołowe bez kości . . . . . |                                                                |   |   | "                 | 1 | 80 |        |
| Polędwica . . . . .              |                                                                |   |   | "                 | 2 | —  |        |
| Mięso wieprzowe . . . . .        |                                                                |   |   | "                 | 1 | 20 |        |
| Wędzonka . . . . .               |                                                                |   |   | "                 | 1 | 80 |        |
| Słonina surowa i sadło . . . . . |                                                                |   |   | "                 | 1 | 90 |        |
| Słonina wędzona . . . . .        |                                                                |   |   | "                 | 2 | 30 |        |
| Smalec wieprzowy . . . . .       |                                                                |   |   | "                 | 2 | —  |        |
| Lój bydlęcy . . . . .            |                                                                |   |   | "                 | 1 | 40 |        |
| Kielbasa zwyczajna . . . . .     |                                                                |   |   | "                 | 1 | 90 |        |
| Kielbasa krakowska . . . . .     |                                                                |   |   | "                 | 2 | 90 |        |
| Salceson . . . . .               |                                                                |   |   | "                 | 1 | 70 |        |
| Gęsi żywe . . . . .              |                                                                |   |   | "                 | 1 | 50 |        |
| bite . . . . .                   |                                                                |   |   | "                 | 2 | —  |        |
| Kaczki żywe . . . . .            |                                                                |   |   | "                 | 1 | 50 |        |
| bite . . . . .                   |                                                                |   |   | "                 | 2 | —  |        |



| T O W A R Y.                   | Przez Komendę obwodową uznana<br>za odpowiednią cena wytyczna. |     |    |                   |   |    | Uwagi.                                                           |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------|-----|----|-------------------|---|----|------------------------------------------------------------------|
|                                | W HANDLU HURTOWNYM                                             |     |    | W HANDLU DROBNYM  |   |    |                                                                  |
|                                | Jednostka<br>wagi                                              | K   | h  | Jednostka<br>wagi | K | h  |                                                                  |
| Kury żywe . . . . .            |                                                                |     |    | 1 sztuka          | 1 | 50 | Ceny maksymalne<br>monopolowe nie<br>wolno ich przekra-<br>czać. |
| " bite . . . . .               |                                                                |     |    | "                 | 2 | —  |                                                                  |
| Szczupaki . . . . .            | 1 funt                                                         | 1   | 50 | 1 funt.           | 1 | 80 |                                                                  |
| Śledzie . . . . .              |                                                                |     |    | 1 sztnka          |   | 80 | Ceny przy odbio-<br>rze w magazynie.                             |
| Żytnia mąka pełna . . . . .    | 1 pud                                                          | 6   | 60 | 1 funt            |   | 18 |                                                                  |
| " " razowa . . . . .           | "                                                              | 5   | 84 | "                 |   | 16 |                                                                  |
| Pszenna " pełna . . . . .      | "                                                              | 7   | 20 | "                 |   | 19 | Ceny przy odbio-<br>rze w magazynie.                             |
| " " razowa . . . . .           | "                                                              | 6   | 34 | "                 |   | 17 |                                                                  |
| Pęczak gruby . . . . .         | "                                                              | 10  | 08 | "                 |   | 18 |                                                                  |
| " średni . . . . .             | "                                                              | 11  | 52 | "                 |   | 20 | Ceny przy odbio-<br>rze w magazynie.                             |
| Jagły . . . . .                |                                                                |     |    | "                 |   | 19 |                                                                  |
| Kasza tatarszana . . . . .     |                                                                |     |    | "                 |   | 19 |                                                                  |
| Chleb mieszany . . . . .       |                                                                |     |    | "                 |   | 20 | Ceny przy odbio-<br>rze w magazynie.                             |
| Groch cały . . . . .           |                                                                |     |    | "                 |   | 80 |                                                                  |
| Bób . . . . .                  |                                                                |     |    | "                 |   | 85 |                                                                  |
| Mleko niezbierane . . . . .    |                                                                |     |    | 1 Liter           |   | 30 | Ceny przy odbio-<br>rze w magazynie.                             |
| Ser krowi (twaróg) . . . . .   |                                                                |     |    | 1 funt            |   | 48 |                                                                  |
| Masło deserowe . . . . .       |                                                                |     |    | "                 | 3 | 50 |                                                                  |
| Masło kuchenne . . . . .       |                                                                |     |    | "                 | 2 | 75 | Ceny przy odbio-<br>rze w magazynie.                             |
| Ser szwajcarski . . . . .      |                                                                |     |    | "                 | 4 | 50 |                                                                  |
| Ser irlandzki . . . . .        |                                                                |     |    | "                 | 3 | 50 |                                                                  |
| Jaja świeże . . . . .          | 1 skrzynia                                                     | 115 | —  | 1 sztuka          |   | 10 | Ceny przy odbio-<br>rze w magazynie.                             |
| Kawa palona . . . . .          |                                                                |     |    | 1 funt            | 8 | —  |                                                                  |
| Cukier w głowach . . . . .     | 1 pud                                                          | 21  | 60 | "                 |   | 60 |                                                                  |
| " kostkowy . . . . .           | "                                                              | 21  | 60 | "                 |   | 60 | Ceny przy odbio-<br>rze w magazynie.                             |
| " krystaliczny . . . . .       |                                                                |     |    | "                 |   | 60 |                                                                  |
| Herbata . . . . .              |                                                                |     |    | "                 | 9 | —  |                                                                  |
| Kakao . . . . .                |                                                                |     |    | "                 | 6 | —  | Cena maks. mon.                                                  |
| Czekolada . . . . .            |                                                                |     |    | "                 | 8 | 50 |                                                                  |
| Sól . . . . .                  |                                                                |     |    | "                 |   | 11 |                                                                  |
| Pieprz . . . . .               |                                                                |     |    | "                 | 5 | —  | Cena maks. mon.                                                  |
| Kminek . . . . .               |                                                                |     |    | "                 | 1 | 50 |                                                                  |
| Oliwa jadalna (olej) . . . . . | 1 q                                                            | 120 |    | 1 kg              | 1 | 50 |                                                                  |
| Ziemniaki . . . . .            | "                                                              | 5   |    | 1 funt            |   | 03 | Cena maks. mon.                                                  |
| Kapusta . . . . .              |                                                                |     |    | "                 |   | 15 |                                                                  |
| Buraki . . . . .               |                                                                |     |    | "                 |   | 08 |                                                                  |
| Cebula . . . . .               |                                                                |     |    | "                 |   | 80 | Cena maks. mon.                                                  |
| Czosnek . . . . .              |                                                                |     |    | "                 |   | 75 |                                                                  |
| Chrzan . . . . .               |                                                                |     |    | "                 |   | 20 |                                                                  |
| Jabłka . . . . .               |                                                                |     |    | "                 |   | 50 | Cena maks. mon.                                                  |
| Śliwki suszone . . . . .       |                                                                |     |    | "                 | 1 | 60 |                                                                  |
| Powidło . . . . .              |                                                                |     |    | "                 | 1 | 50 |                                                                  |
| Wino zwyczajne . . . . .       |                                                                |     |    | 1 liter           | 4 | —  | Cena maks. mon.                                                  |
| Piwo Zwierzynieckie . . . . .  |                                                                |     |    | "                 | 1 | —  |                                                                  |
| Wódka . . . . .                |                                                                |     |    | "                 | 4 | —  |                                                                  |
| Rum . . . . .                  |                                                                |     |    | "                 | 5 | —  |                                                                  |



| T O W A R Y.                                   | Przez Komendę obwodową uznana<br>za odpowiednią cena wytyczna. |     |    |                   |   |    | Uwagi.          |
|------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-----|----|-------------------|---|----|-----------------|
|                                                | W HANDLU HURTOWNYM                                             |     |    | W HANDLU DROBNYM  |   |    |                 |
|                                                | Jednostka<br>wagi                                              | K   | h  | Jednostka<br>wagi | K | h  |                 |
| Woda sodowa . . . . .                          |                                                                |     |    | 1 litr            |   | 20 |                 |
| Woły . . . . .                                 | 1 pud                                                          | 34  | 50 |                   |   |    |                 |
| Krowy . . . . .                                | "                                                              | 32  | 50 |                   |   |    |                 |
| Jałówki i byczki . . . . .                     | "                                                              | 34  | 50 |                   |   |    |                 |
| Świnie . . . . .                               | "                                                              | 30  | 50 |                   |   |    |                 |
| Siano prasowane . . . . .                      | 1 q                                                            | 10  | —  |                   |   |    |                 |
| " nieprasowane . . . . .                       | "                                                              | 9   | —  |                   |   |    |                 |
| Słoma prasowana . . . . .                      | "                                                              | 5   | —  |                   |   |    |                 |
| " nieprasowana . . . . .                       | "                                                              | 4   | —  |                   |   |    |                 |
| Makuchy . . . . .                              | "                                                              | 20  | —  |                   |   |    |                 |
| Drzewo na opał twarde . . . . .                | 1 sąg                                                          | 100 | —  |                   |   |    |                 |
| Drzewo na opał miękkie . . . . .               | "                                                              | 90  | —  |                   |   |    |                 |
| Koks . . . . .                                 |                                                                |     |    | 1 pud             | 5 | —  |                 |
| Nafta . . . . .                                | 1 pud                                                          | 8   | 50 | 1 funt            |   | 28 |                 |
| Mydło płynne . . . . .                         |                                                                |     |    | "                 | 3 | —  |                 |
| Soda krystaliczna . . . . .                    |                                                                |     |    | "                 |   | 20 |                 |
| Świece stearynowe zwyczajne . . . . .          |                                                                |     |    | "                 | 2 | 40 |                 |
| Mydło twarde (ziarniste) . . . . .             |                                                                |     |    | "                 | 3 | —  |                 |
| Zapałki . . . . .                              |                                                                |     |    | 1 pudełko         |   | 04 |                 |
| Spirytus do palenia 92% <sub>0</sub> . . . . . | 1 litr                                                         |     | 80 | 1 litr            | 1 | 05 |                 |
|                                                |                                                                |     |    |                   |   |    | Cena maksymalna |

Cena maksymalna  
monopolowa

Cena maksymalna

E. №. 4884/1 ex 1916.

## OBWIESZCZENIE

9. Komendy c. i k. Wojskowej Kolei w Radomiu.

### Posady kolejowe.

W obrębie c. i k. Wojskowej Kolei na obszarze okupowanym Królestwa Polskiego mogą być przyjęci byli funkcjonariusze kolejowi, w Królestwie Polskiem stale zamieszkali, w charakterze maszynistów, palaczy, techników budowlanych i rysowników, strażników kolejowych, dozorców, sił pomocniczych w dziale komercyjnym, telegrafistów, lampistów, robotników magazynowych i stacyjnych, przesuwaczy wozów, zwrotniczych, konduktorów i robotników warsztatowych [profesjonistów w ogrzewalniach (Heizhäuser)] a to pod następującymi warunkami:

Ubiegający się o powyższe posady muszą

1) zgodzić się dobrowolnie na pobór wojskowy (asenterunek) do c. i k. pułku kolejowego,

2) władać językiem niemieckim odpowiednio do wymogów służbowych,

3) odbyć czterotygodniową zadowalniającą próbną służbę przy Kolei Wojskowej,

4) złożyć przepisany przez Komendę c. i k. Wojskowej Kolei egzamin z przepisów ruchu i sygnałów z postępem zadowalniającym.

Ci, którzy przy kolei nie służyli, a chcieliby ubiegać się o posady kolejowe, mogą również pod wymienionymi w punktach 1) — 4) warunkami poddać się dobrowolnie asenterunkowi, celem wcielenia ich do c. i k. pułku kolejowego.



Po odbyciu służby próbnej z wynikiem pomyślnym i po złożeniu egzaminu służbowego z zadowalniającym postępem zostaną kompetenci przydzieleni na poszczególne stanowiska (stacje, ogrzewalnie (Heizhäuser), sekcje konserwacji kolejowej etc.), co się zaś tyczy poborów służbowych zostaną oni zrównani z resztą personelu zatrudnionego przy c. i k. Wojskowej Kolei.

Na pobory te składają się następujące należitości:

a) Kolejowe dodatki służbowe, które wynoszą:

5 K dla maszynistów,  
3 „ dla palaczy, telegrafistów, robotników warsztatowych, techników budowlanych i innych sił pomocniczych w dziale komercyjnym,

2 „ dla konduktorów, rysowników, dozorców, przesuwaczy wozów,

1 „ dla lampiarzy, zwrotniczych oraz robotników magazynowych, stacyjnych i strażników kolejowych.

b) Żołd i dodatek połowy zajętego funkcjonariusza w łącznej sumie 36 h, pełna porcja wojennego zaprowiantowania wraz z tytoniem w naturze lub za zwrotem równowartości tejże w kwocie 3 K 12 h dziennie, ponadto odzież i pomieszczenie.

Dodatki służbowe będą wypłacane dopiero po odbyciu czterotygodniowej próbnej służby i po złożeniu przepisane go egzaminu służbowego.

W okresie próbnym będą otrzymywać kompetenci wymienione powyżej należitości, jednakże bez dodatku służbowego.

Podania należy wnosić jak najspieszniej przez odnośną c. i k. Komendę obwodową do c. i k. kolejowego batalionu uzupełniającego (an das k. u. k. Eisenbahnersatzbaon).

Zaznacza się, że kompetenci będą użyci do służby kolejowej jedynie na liniach c. i k. Wojskowej Kolei na zachód do Wisły.

Na posadę na oznaczonej przez petenta stacji lub linii kolejowej reflektować nie można.

Ci, którzy wymaganiom służby próbnej nie uczynili zadość, lub też nie złożyli przepisane go egzaminu służbowego, zostaną przeniesieni w stan nieczynny.

Radom, dnia 20. marca 1916.

*Komendant c. i k. wojskowej kolei*

**Schäible**

Generał-major.

E. №. 6678 ex 1916.

10. Zarządzenie c. i k. Naczelnej Komendy Armii z dnia 4. marca 1916 r.

**Zasiłki na utrzymanie i pobory pensyjne dla obcokrajowców w zajętych obszarach Królestwa Polskiego.**

Pobieranie pensji przez funkcjonaryuszy państwa rosyjskiego, pozostałych w zajętych obszarach, dalej zasiłki na utrzymanie dla pozostałych rodzin tych funkcjonaryuszy państwowych, którzy wskutek wojny znajdują się poza obszarem okupacyjnym, oraz dla rodzin żołnierzy powołanych do broni, ustanawia się jednolicie w następujący sposób, znosząc zarazem dotychczasowe postanowienia:

1) WARUNKIEM DLA PRYZNANIA poborów lub zasiłków na utrzymanie jest we wszystkich wypadkach rzeczywista potrzeba, z powodu braku dochodów prywatnych, z których możnaby zaspokoić potrzeby życiowe; ponadto muszą funkcjonaryusze państwowi, emeryci i wdowy (sieroty) wykazać legalnym dowodem swoje prawo do poborów z funduszków pań-



stwowych.

## 2) URZĘDNICY PAŃSTWOWI i SŁU- DZY.

Funkcjonariusze państwowi (włącznie ze służbą kolei państwowych) mogą za wynagrodzeniem otrzymać zajęcie w zarządzie, o ile to możliwe, w charakterze odpowiadającym ich poprzedniemu stanowisku.

Uzyskanie posady czyni się zależnem od tego, że urzędnicy w piśmiennem oświadczeniu, stosownie do postanowień konwencji hagskiej z dnia 18. października 1907 r., zobowiążą się powierzony im urząd lojalnie i sumiennie spełniać, nic nie czynić i wszystkiego zaniechać, co tylko mogłoby szkodę przynieść austriacko-węgierskiemu zarządowi na obszarach zajętych.

Wysokość wynagrodzenia, które nie może przekraczać pobieranych ostatnio od dotyczącego państwa poborów, oznacza wojskowe Jenerał-Gubernatorstwo.

3) Urzędnicy państwowi i służba (włącznie ze służbą kolei państwowych), którym nie może być udzielony zarobek przez danie im posady w zarządzie, mogą otrzymywać zapomogi w wymiarze połowy ostatnio pobieranej pensyi bez dodatków.

4) Emerytom oraz oficerom rosyjskiego zarządu państwowego można na ich prośbę wypłacać:

a) pełną emeryturę, o ile ona podług książki emerytalnej względnie ostatniego wykazu płatniczego nie przewyższa 20 K (10 rb.) miesięcznie,

b) kwotę 20 koron miesięcznie przy emeryturach od 20-40 K (10-20 rb.),

c) połowę emerytury przy emeryturach 40 K (20 rb.).

5) Wdowom i sierotom po funkcjonaryu-

szach państwowych należy wypłacać pobory według postanowień punktu 4.

6) Pozostałym rodzinom rosyjskich funkcjonariuszy państwowych, które dowodnie utrzymywane były z dochodów głowy rodziny i które nie mogą rościć sobie prawa do ustawowych poborów po myśli punktów 3, 4, 5, albo też do zasiłków na utrzymanie po myśli punktu 7, mogą być przyznane trwałe zapomogi w wysokości 60 h dziennie dla każdego z członków rodziny, żyjącego we wspólności rodzinnej, liczącego ponad 5 lat; w wysokości 30 h dziennie dla członków rodzin poniżej 5 lat wieku i w wysokości 1 K dziennie dla osób pojedynczych, nie żyjących we wspólności rodzinnej.

Ogólna suma zapomóg, pobieranych przez członków jednej wspólnie żyjącej rodziny, nie może żadną miarą przewyższać kwoty 45 K miesięcznie i nie może też być większą od ostatnio pobieranych poborów utrzymującego rodzinę.

7) Zasiłki na utrzymanie dla rodzin żołnierzy rosyjskich (osób niższych stopni wojskowych), które nie mają prawa do korzystania z zasiłków pieniężnych podług punktu 6, wynoszą 40 h dziennie dla każdego żyjącego we wspólności rodzinnej, liczącego ponad 5 lat członka rodziny; 20 h zaś dla każdego członka rodziny poniżej 5 lat.

Ogólna suma zapomóg, pobieranych przez członków jednej wspólnie żyjącej rodziny, nie może żadną miarą przewyższać 30 K miesięcznie i nie może być większą, niż ostatnio przez utrzymującego rodzinę osiągnięty dochód. Prośby o te wsparcia muszą być przez odnośną gminę pod osobistą odpowiedzialnością Wójta gminy potwierdzone i przez odnośny posterunek żandarmeryi sprawdzone.

8) Udzielanie zapomóg i wsparć dla biednych austriacko-węgierskich poddanych, oraz



dla przynależnych do państw sprzymierzonych, pozostawia się ocenieniu odnośnych władz, mających pieczę nad ubogimi w ich własnym kraju. Tylko w wypadkach nagłej i nieodzownej potrzeby można udzielić zapomogi w wysokości niezbędnej do życia, atoli zasadniczo nie z pominięciem ich właściwej władzy państwowej i bez zastrzeżenia regresu.

Podania o zasiłki na utrzymanie dla rodzin zmobilizowanych i o wszystkie inne ustawowo przysługujące wsparcia z funduszków publicznych, wnosić należy do właściwej władzy w kraju rodzinnym odnośnej osoby.

9) Powyższe postanowienia wchodzi w życie na obszarach podlegających c. i k. Jeneralnemu-Gubernatorstwu wojskowemu w Lublinie z dniem 1. marca 1916 r.

E. №. 6531 ex 1916.

## 11. OBWIESZCZENIE

o ochronie lasów przed kornikami.

Celem zapobieżenia niebezpieczeństwu, grożącemu zwłaszcza w bieżącym roku od korników lasom już i tak silnie wyniszczonym z powodu wypadków wojennych, zarządza się co następuje:

I. Wszelkie drzewo iglaste, ścięte już lub mające być cięte w najbliższej przyszłości, następnie cały materiał drzewny, złożony w składach poza obrębem lasów, oraz nagromadzony w tartakach, o ile nie może być bezzwłocznie przerobiony, musi być obłupiony z kory, a korę zaatakowaną przez pasożyty należy spalić.

II. Wszystkie wierzchołki i gałęzie, jak nie mniej drzewa iglaste, złamane przez wiatr lub

z innych przyczyn powalone, które znajdują się w różnych miejscach lasu, należy usunąć z lasu i przerobić, a korę ściągnąć. Obdzieranie z kory okrągłaków (drzewo na opał nie łupane) może się ograniczyć na 3 względnie 2 pasy, sięgające do samego drzewa, przy polanach (drzewo na opał połupane) wystarczą 2 lub 1 pas. Ilość pasów stosować się ma do grubości drzewa. Roboty odnośne należy natychmiast rozpocząć tak, aby mogły być ukończone do końca czerwca b. r.

Wzywa się niniejszem c. i k. Komendy posterunków żandarmeryi, by nadzorowały roboty te przy sposobności obchodów służbowych i od czasu do czasu donosiły Komendzie obwodowej o poczynionych spostrzeżeniach.

O ileby rozporządzenie powyższe nie było wykonane, zarządzi c. i k. Komenda obwodowa odnośne roboty za pośrednictwem organów żandarmeryi na koszt osób opieszających.

E. №. 6717 ex 1916.

## 12. Rachuba czasu w lecie roku 1916.

Na czas od 1. maja do 30. września 1916 wprowadza się szczególny sposób liczenia czasu, t. zn. czas letni. Odmienna rachuba czasu polega na tem, iż 1. maja 1916 rozpoczyna się w dniu 30. kwietnia 1916 o godz. 11. wieczór, licząc wedle dotychczasowej rachuby czasu zaś, 30. września 1916 trwa do godziny 1. po północy wedle rachuby czasu niniejszem rozporządzeniem ustanowionej. W dniu 30. kwietnia b. r. należy zatem o godzinie 11. wieczór posunąć wskazówki wszystkich zegarów o jedną godzinę naprzód.



Zmieniona rachuba czasu w lecie bieżącego roku, którą wprowadzono prawie we wszystkich krajach Europy, ma na celu umożliwić ludności korzystanie z długiego dnia i skrócenie tem samem godzin pracy wieczór, przy sztucznem oświetleniu. Stąd da się osiągnąć znaczna

oszczędność, gdyż rozpoczynając pracę wcześniej, będziemy ją wcześniej kończyć, a przez to mniej wydamy pieniędzy na tak drogie dzisiaj oświetlenie sztuczne, którego nadto brak często zupełnie, gdyż nafty lub świec nie można dostać.

## D O D A T E K.

E. №. 4513/2 ex 1916.

### 13. Zabłąkana jałówka.

Dnia 20. stycznia 1916 wykryto u Antoniego Tarczewskiego w Tworyczowie gminy Sułów 1<sup>1/2</sup>-roczną jałówkę czerwono-krasej maści, którą Tarczewski znalazł w lasach w okolicy Bzowca, gminy Rudnik, obwodu Krasnostawskiego, w czasie przemarszu wojsk w roku

1915.

Jałówkę tę oddano do przytrzymania Urzędowi gminnemu w Sułowie.

Poszukając właściciela na tej drodze, podaje się do publicznej wiadomości, że o ile właściciel nie zgłosi się do ostatniego maja 1916, jałówka ta przejdzie na własność rządu.

C. i k. Komendant obwodu

**Julian von Fischer w. r.**

C. i k. Pułkownik.

Druk Szpera, Zamość.